

UNGERÅDSGUIDE **HVORDAN KLUBBER KAN ARBEJDE MED UNGERÅD**

VELUX FONDEN

**MELLEMFOLKELIGT
SAMVIRKE** **actionaid**

HVORDAN KLUBBER KAN ARBEJDE MED UNGERÅD

Unge aktive inddragelse og demokratiske dannelse er et fagligt pejlemærke for klubberne i København. Derfor startede Børne- og Ungdomsforvaltningen og Mellempfolkeligt Samvirke i 2015 et samarbejde om unges aktive medborgerskab gennem oprettelse og drift af Ungeråd i tre klubber i København. Det var Kvisten på Indre Nørrebro, Klub Smedetoften i Bispebjerg og et tværgående Ungeråd mellem klubberne RYAC, TK og Kantorparken (Ungerådet NBS4). Alle tre Ungeråd eksisterer i dag.

Denne guide er et resultat af vores vigtige erfaringer, som vi har omsat til en praktisk guide til andre klubber, der ønsker at styrke unges demokratiske dannelse gennem aktiv deltagelse i Ungeråd.

Dette er en "Step-by-Step" guide, der er bygget op omkring 7 trin:

1. Hvorfor skal en klub have et Ungeråd?
2. Hvordan startes et Ungeråd?
3. Hvad laver et Ungeråd?
4. Hvordan rekrutteres der til Ungerådet, og hvordan fastholdes de unge?
5. Hvor ofte er der møder, og hvordan fungerer møderne?
6. Hvad er klubmedarbejderens rolle?
7. Hvorfor samarbejde med civilsamfundsorganisationer?

Vi starter med det helt grundlæggende – hvorfor skal en klub prioritere at arbejde med Ungeråd:

1. HVORFOR SKAL EN KLUB HAVE ET UNGERÅD?

Der er mange gode grunde til, at en klub skal have et Ungeråd. Det gælder både i forhold til de unges demokratiske dannelse og klubben som demokratisk institution.

For de unge er deres engagement i et Ungeråd en demokratisk dannelsesproces, hvor de får konkrete erfaringer med at træffe beslutninger på demokratisk vis. De lærer at nå til enighed gennem diskussion samtidig med at de har respekt for hinandens forskelligheder. De unge får helt konkrete kompetencer i at holde møder, lave en dagsorden, agere ordstyrere – og helt lavpraktisk hvordan man opfører sig til et møde.

“Det er vigtigt, at der er et Ungeråd i klubben, for så er det ikke kun de voksnes ønsker [der bliver hørt, red.] – nu har vi et valg. Det vigtigste, man lærer, er at planlægge ting. Jeg har lært, hvordan man holder møder, hvordan vi skal snakke med hinanden på møder. Men vi lærer også, hvordan man er sammen med andre folk i andre sociale sammenhænge.”

*Ismail Ibrahim, 17 år,
Ungerådet Bispebjerg*

Et Ungeråd er et positivt fællesskab, hvor de unge lærer at samarbejde omkring aktiviteter, små projekter eller arrangementer, der er til gavn for andre unge enten i deres klub eller i deres område.

Dette styrker klubben som aktør i lokalsamfundet, der gennem Ungerådets aktiviteter kan nå flere unge i lokalområdet. Det styrker også samarbejdet med de lokale skoler, da det giver en god mulighed for samarbejde mellem klubbens Ungeråd og skolernes elevråd.

Et Ungeråd kan også fungere som et fristed, hvor unge kan løse konflikter, få afløb for deres frustrationer og omsætte deres utilfredshed til konkrete handlinger.

Er der tale om en selvejende institution kan de unge desuden få mulighed for at fremlægge sager for bestyrelsen eller få en plads i bestyrelsen.

2. HVORDAN OPSTARTES ET UNGERÅD?

Det er afgørende for bæredygtigheden, at Ungerådet bliver opstartet på de unges præmisser. Det er de unge, der skal være drivkraften og derfor er det vigtigt at gøre helt klart, at et Ungeråd er de unges rum, hvor den ansatte understøtter de unge. Start med at lave lidt research i klubben: Lyt til de unge. Hvad er deres behov? Er de utilfredse med nogle ting? Har de ideer til arrangementer eller andre måder at gøre tingene på? Opstarten skal tage udgangspunkt i de unges ønsker og behov.

På samme måde skal ledelsen være med på ideen og være afklaret med Ungerådets funktion i den interne klubstruktur. Hvad er Ungerådets mandat? Hvad kan de unge træffe beslutninger omkring? Hvad er graden af indflydelse, og har de et budget? Formålet med et Ungeråd er, at de unge får medindflydelse på beslutninger i klubben, og derfor skal ledelsen være villig

til at inkludere de unge i beslutninger. Der er vigtigt at have de formelle rammer på plads og nedskrevet i et dokument, så alle er enige om Ungerådets formelle virke.

Oprettelsen af et Ungeråd er også en kulturændring, og det kræver at ledelsen bakker op om denne kulturændring. I Klub Smedetoften har de i dag den regel, når der skal træffes beslutninger, at medarbejdere og ledelse spørger sig selv; "Kan Ungerådet inddrages i denne beslutning?". På den måde bliver det et "mindset" hos alle medarbejdere, at det er de unge brugere, der skal føle ejerskab og tage ansvar for klubbens virke. Her er det vigtigt at huske, at det ikke handler om at Ungerådet nødvendigvis skal bestemme, men at de skal inddrages!

3. HVORDAN REKRUTTERES DER TIL UNGERÅDET, OG HVORDAN FASTHOLDES DE UNGE?

Når de unge skal rekrutteres, er det godt at starte med det relationelle arbejde. Det betyder, at medarbejderne tager en en-til-en-snak med forskellige unge. Hvis der er et par unge, der er særligt interesserede, så spørg om de vil være med til at starte et Ungeråd. Hold en infoaften og fortæl om mulighederne for indflydelse og aktiviteter i Ungerådsregi. Det fungerer rigtig godt at have unge med fra en anden klubs Ungeråd til at komme og fortælle om mulighederne ved at være i et Ungeråd. Mind de unge om, at det også giver noget på CV'et at være en del af et Ungeråd.

Fastholdelsen af de unge hænger sammen med de unges ejerskab. Hvis de føler et stort ejerskab og synes at deres arbejde er meningsfuldt, fortsætter de med at være en del af Ungerådet. Unge oplever mange krav fra samfundet, og de har mange forpligtelser

“Vi skaber også bedre forhold til de unge og til de kommende generationer, og sådan noget bliver vi stadig ved med.”

***Mahmoud Abd Issa, 18 år,
Ungerådet Bispebjerg***

i deres liv i forhold til skole, arbejde, sport, venner, familie mm. Derfor er det vigtigt at gøre Ungerådets arbejde og funktion meningsfuldt gennem konkrete aktiviteter og succeser. Det giver de unge motivation og begejstring, hvis de oplever at blive hørt og inkluderet, eller når de oplever deres ideer blive til virkelighed.

Alder kan være en udfordring i forhold til fastholdelse, da unge skal forlade klubben når de bliver 18 år. Derfor kan man opleve, at en stor gruppe forlader et Ungeråd på samme tid, og man derfor skal starte forfra med en ny gruppe. Derfor er et godt råd at lave løbende optagelse, og at de gamle – mere erfarne medlemmer, agerer som mentorer for de nye medlemmer. Det er vigtigt at italesætte fra starten, da det kan virke demotiverende for den etablerede gruppe, hvis der hele tiden kommer nye ind, som skal "oplæres" i den demokratiske mødekultur.

Nogle gange kan de unge opleve, at beslutningsprocesser er lange, og det kan være demotiverende. Men det er vigtigt at minde de unge om, at nogle af de ting, de forsøger at ændre, oftest ændres i fremtiden, hvor de ikke længere er i klubben. Derfor er de unge også med til at skabe forandringer for fremtidens unge i klubben. Det kan også være en stor læring for de unge og styrke motivationen.

Endelig er det vigtigt at understrege, at bæredygtigheden sikres når strukturerne omkring Ungerådet bliver forankret i klubben, således at flere generationer af unge kan have glæde af Ungerådet.

4. HVAD LAVER UNGERÅDET?

Ungerådet kan være med til at træffe beslutninger om fx indretning af klubbens lokaler, åbningstider eller indkøb af nye ting. De kan også arrangere aktiviteter internt for klubbens brugere eller eksternt for områdets unge. Ungerådet i Kvisten har fx arrangeret klubbens skitur og arrangeret lokale workshops omkring graffiti og gadekunst. I Bispebjerg har Ungerådet blandt andet afholdt temaaftener om stofmisbrug for bydelens unge (et samarbejde med den lokale boligforening) og været med til at afholde et fastelavnsarrangementet for områdets børn i samarbejde med Biblioteket Rentemestervej og Ungdomshuset på Dortheavej. Ungerådet NBS4 har lavet en pige- og drengekonference om negativ social kontrol og aktiviteter for at få flere unge til at få et fritidsjob.

Udover de lidt større arrangementer laver Ungerådene mange mindre aktiviteter fx biograftere, karaokeaftener, julefrokoster osv.

Gennem de forskellige aktiviteter er det ikke kun de unge, der vokser i fællesskab. Det er også hele klubben, som kan få en stærk og samlende funktion i lokalområdet. De unge opfatter sig selv som vigtige aktører, som politikere og andre organisationer kontakter og henvender sig til.

5. HVOR OFTE ER DER MØDER, OG HVORDAN FUNKERER MØDERNE?

Vores anbefaling er, at møderne ligger fast en gang om måneden. I spidsbelastningsperioder kan dette være for lidt og så aftales andet internt i Ungerådet.

I slutningen af hvert møde vælges en ordstyrer og referent til næste møde. I opstartsfasen er det en god ide, at det er klubmedarbejderen, der tager referat eller skriver beslutninger ned i en handleplan. Ungerådet har en facebookgruppe, hvor dagsorden aftales inden mødet. Her kan alle gruppens medlemmer komme med inputs.

Det er vigtigt, at møderne er åbne og lægger op til demokratisk dialog. Er der uenighed, søges der altid at finde en løsning gennem dialog. Kan dette ikke opnås, kan man stemme. Det er op til gruppen, om det skal være anonymt eller ej. Det er afgørende, at der skabes en god og konstruktiv kultur i Ungerådet, så det ikke bare bliver en "klage-klub". Hvis de unge er utilfredse med noget i klubben, må de kunne formulere et forslag til ændring eller forbedringer, som kan præsenteres for ledelsen – enten mundtligt eller gennem en skriftlig indstilling.

Det er en god ide at have en facebookside, som alle Ungerådsmedlemmer er en del af. I Ungerådet NBS4 har de

EKSEMPEL PÅ EN UNGERÅDSAKTIVITET I BISPEBJERG

Ungerådet arrangerede en stor nabofest i samarbejde med Områdefornyelse Nordvest. Sammen havde de to aktører i flere måneder arbejdet på planer for en stor plads ved Smedetoften i Bispebjerg. Anledningen for festen var derfor for det første, at Ungerådet gerne ville vise sine planer for pladsen frem til politikere og borgere i området. De unge ville gerne starte en diskussion med lokale borgere om, hvilke behov pladsen skulle dække og hvordan. For det andet var der inviteret politikere fra alle partier i borgerrepræsentationen, som også deltog i debatten om pladsen. Forud for debatten havde Ungerådet vist politikerne rundt på pladsen og i området for at give dem et indblik i de unges virkelighed og hverdag. Til sidst skulle politikerne holde en kort tale om, hvordan de vil støtte op om planerne for pladsen. Dette møde med politikerne betød rigtig meget for de unge rådsmedlemmer, som meget sjældent har mulighed for at tale med de beslutningstagere, der regulerer deres hverdag. Efterfølgende blev Ungerådet inviteret på besøg på rådhuset af en af de politikere, som deltog i arrangementet.

Rådsmedlemmerne var en del af hele planlægningsprocessen omkring festen og var også med til at afvikle den. Det var også de unge, som fastlagde formen for den politiske debat, hvor det fx var meget vigtigt for de unge, at politikerne kom i dialog med borgere og ikke bare holdt taler for egen vindings skyld.

I alt deltog omkring 200 unge, naboer og andre interesserede i arrangementet, og der var en rigtig god stemning til hele arrangementet. Siden festen har Ungerådet arbejdet videre med koncepter for pladsen, og ved de sidste kommunale økonomiforhandlinger blev der afsat 11 millioner kroner til at forbedre og udvikle pladsen.

“Vi arbejder sammen med Områdefornyelsen og alle de der forskellige fonde og sådan noget der rundt omkring. Og så laver vi samarbejde, og så finder vi ud af, hvad vi kan gøre bedre for vores lokalområde (...). Og så vil de (politikere, red.) jo gerne inkludere de unge. Og så vil de finde ud af, hvad vi vil have, og sådan noget. Og så er det jo selvfølgelig os, de snakker til, politikerne. Vi har lige haft politikerbesøg med mad og alt det her ... Ja, sådan rigtig hyggeligt. Og der kom også naboer med (...). Vi vidste godt, at der ville komme nogen. Men det var dejligt, fordi der kom mange flere, end vi havde regnet med. Og det føltes rigtig dejligt, fordi vores arbejde, det er jo ikke forgæves. Vi gør en forskel. Vi gør en forskel for det lokalområde, vi bor i, og det er sådan set det vigtigste.”

Ismail Ibrahim, 17 år, Ungerådet Bispebjerg

EKSEMPEL PÅ FOLKEMØDET

I 2016 besluttede Ungerådene for første gang, at de ville deltage i Folkemødet på Bornholm, fordi de ville vise Danmark de projekter, de arbejdede med i deres lokalområder. Ungerådene arbejdede med deres præsentationer gennem en række workshops hos Mellemfolkeligt Samvirke og de præsenterede "positive fortællinger fra ghettoen" i Mellemfolkeligt Samvirkes telt på Folkemødet. Her fortæller Mohamad-Amine om sine forventninger til Folkemødet:

"Vi glæder os til at vise andre danskere vores område Bispebjerg! Vi håber, at der kommer nogle politikere og nogle store medier. Nogen, der spiller en stor rolle inden for politik. Vi vil gøre indtryk – folk skal gå herfra og tænke: 'Det havde jeg ikke forventet!' Ja, vores hovedbudskab er: Hold op med at have fordomme."

Mohamed-Amine Belouahi, 17 år, Ungerådet Bispebjerg

Vores tur til Folkemødet 2016 var en stor succes, og siden besluttede vi at tage på Folkemødet sammen hvert år. Her har de unge arbejdet med forskellige temaer gennem en række workshops og lavet et stort event i Mellemfolkeligt Samvirkes telt. De unge spiller dermed en aktiv rolle på Folkemødet, så det ikke bare bliver en fed rejse med vennerne, men deltagelsen er en del af deres demokratiske og politiske dannelse. De unge er selv utrolig stolte af de events, som de har afholdt på Folkemødet:

"Det, der overraskede mig mest ved Folkemødet, var, at man bare løber ind i de magtfulde mennesker på gaden. Man er mere på lige fod. Når man ser dem i tv, bliver man sur på dem, men på Folkemødet var det lidt mere: Nå ja, der skal også være plads til deres holdninger, selvom de er anderledes."

Jeg mødte Pia Kjærsgaard, og jeg fortalte om vores arrangement og sagde: 'Fedt, hvis du kigger forbi Pia.' Pia K blev meget overrasket, og vi fortalte hende, at vi var unge fra Nørrebro og Kvisten, og hun skulle komme og lytte til os. Hun sagde, at hun ville prøve at kigge forbi, og jeg så, hun kiggede ind i teltet kort. Jeg stillede også spørgsmål til Lars Løkke omkring Folkeskolereformen – det var bare så fedt!

Det vigtigste, jeg tager med mig fra Folkemødet, er, at jeg har holdt en tale foran så mange fremmede. Det var første gang, jeg har fortalt noget personligt foran fremmede, så nu kan jeg gøre det igen! Det kræver et skub frem at lykkes! At få en stemme virker som en meget lang tunnel, hvor ikke alle kommer igennem. Men alle kan! De skal bare have skubbet! At være på Folkemødet og have mulighed for at holde en tale var et skridt ind i demokratiet!"

Nadeen Aiche, 16 år, Ungerådet Klub Kvisten

Se en video fra Folkemødet her: <https://www.youtube.com/watch?v=OEUC5wiMvF0&feature=youtu.be>

desuden deres eget logo. Det giver ejerskab og aktørskab i Ungerådet, og det er godt når de skal brande sig udadtil.

Det er ikke ualmindeligt, at de unge kan glemme et møde – især i opstartsfasen. Derfor er en reminder på Facebook en god idé. I Ungerådet i Bispebjerg har de unge besluttet at føre protokol ud fra et pointsystem, der fungerer som en fordelingsnøgle. De unge får point for møder og aktiviteter. Ved deltagelse i møderne får man 1 point. Ved afbud får de 0,5 point og ved udeblivelse 0 point. Når man skal vælge, hvem der skal med til møder/aktiviteter/ture, hvor ikke alle kan komme med, er det dem med flest point, der først får muligheden. Det er de unge selv, der er kommet op med dette system, da de var trætte af at nogle medlemmer aldrig kom til møderne.

6. HVAD ER KLUBMEDARBEJDERENS ROLLE?

Klubmedarbejderen spiller en afgørende rolle. Klubmedarbejderen fungerer som en form for sekretær for Ungerådet. Medarbejderen skal sikre et godt samarbejde mellem Ungerådet og ledelsen. Dette gøres fx ved at holde begge parter orienterede om aktiviteter, deadlines, beslutninger, nye tiltag fra kommunen mm.

Det er klubmedarbejderen, der indkalder til møder og sikrer, at dagsorden og referat er tilgængeligt på Facebook. Men det er vigtigt, at medarbejderen ikke kommer til at tage en styrende funktion i forhold til Ungerådets møder. Det er de unge selv, der faciliterer møderne og tager beslutninger. I opstartsfasen kan medarbejderen spille en mere aktiv rolle for at skabe en inkluderende kultur, hvor alle får mulighed for at sige lige meget. Det er kompetencer, de unge skal opbygge. Derfor er det pædagogiske arbejde med de unge større i opstartsfasen. Men efterhånden som de unge bliver fortrolige med Ungerådet og den

demokratiske mødekultur, kan medarbejderen give mere slip.

Det anbefales, at medarbejderen bruger ca. 4 timer om ugen på Ungerådsarbejdet, og det er en fordel, hvis der er to ansatte i opstartsfasen, som er ca. 6 måneder.

Det anbefales, at Ungerådet bliver en driftsopgave, da det spiller ind i de unges demokratiske dannelse og er en kerneprioritet i klubbernes arbejde.

7. SAMARBEJDE MED CIVILSAMFUNDS-ORGANISATIONER

Gennem de sidste fire år har klubberne samarbejdet med Mellemfolkeligt Samvirke (MS). Det har givet nogle muligheder og flere ressourcer til projektet. Mellemfolkeligt Samvirke

har afholdt en række undervisningsforløb om aktivt medborgerskab for de unge i Ungerådene. Dette har givet de unge konkrete kompetencer i forhold til at kunne debattere/argumentere og formidle et budskab. De unge har også fået kompetencer i projektledelse, ungeledelse, fundraising mm. Det har betydet, at de unge har fået helt konkrete redskaber til Ungerådsarbejdet, som de har kunne anvende i praksis og udvikle gennem deres lokale arbejde i Ungerådet.

Derudover har samarbejdet med Mellemfolkeligt Samvirke betydet, at de unge har fået nogle muligheder, de ellers ikke ville være eksponeret for. De har fx haft erfaringsudveksling med andre unge, som er frivillige i Mellemfolkeligt Samvirke. De har lært om internationalt udviklingsarbejde og arbejdet med flygtninge. På den måde har mange af de unge fået blod

på tanden i forhold til at lave frivilligt arbejde i en NGO.

Mange af de unge begrænser sig ofte til at blive inden for grænserne af deres lokalområde. Det kan være svært for dem fx at bevæge sig fra Nørrebro til Bispebjerg. For mange af dem gælder det, at deres identitet er stærkt forankret i det lokalområde, hvor de er vokset op, går i skole, og hvor deres venner bor. Gennem samarbejdet med Mellemfolkeligt Samvirke har de unge mødtes på tværs, hvilket bryder de unges vante grupperinger og rollefordelinger. Gennem forskellige tværgående aktiviteter og fælles arrangementer har de unge fået nye venner og et større netværk, som har stor betydning for deres personlige og faglige udvikling.

De største begivenheder, vi har samarbejdet omkring, er de årlige ture til Folkemødet på Bornholm, hvor Ungerådene på tværs af klubberne har deltaget. Se eksempel på side 8.

Samarbejdet med NGO'er giver desuden mulighed for internationale samarbejder og globalt udsyn. Ungerådet NBS4 har fået midler gennem DUF til en studietur til Tunesien, og gennem Mellemfolkeligt Samvirke har Ungerådet i Bispebjerg været i Kenya og mødt unge aktivister, der også arbejder for unges demokratiske deltagelse lokalt.

Der er desuden gode muligheder for at søge store fonde gennem samarbejde med civilsamfundsaktører. Her er det naturligvis vigtigt, at det er de unge der er drivkraften i udviklingen af nye projekter og samarbejder.

5 GODE RÅD:

Vi har gennem de sidste fire år været igennem et yderst lærerigt forløb med mange op- og nedture, god læring og vigtig erfaring. Ansatte i de involverede klubber, BUF og Mellemfolkeligt Samvirke har mødtes 3-4 gange om året for sparre omkring de unge, Ungerådene og forskellige aktiviteter. Det har været til stor gavn for motivation, faglighed og løbende implementering. Her er vores 5 bedste råd:

1.
Ungerådet skal udvikles og drives på de unges præmisser: Lyt hele tiden til de unges behov og perspektiver og sørg for, at de inddrages i alle relevante beslutningsprocesser.
2.
Ungerådet skal være en del af kernerdriften: Prioriter at medarbejderen har timer afsat til Ungerådsarbejdet, og at indsatsen implementeres i kernerdriften af klubben. Ledelsen skal sikre mandat til Ungerådet og bakke op om forandring af den demokratiske kultur i klubben.
3.
Rekruttering og fastholdelse af unge er afgørende: Afsæt den nødvendige tid til relationsarbejde, en-til-en-sparring og løbende coaching af de unge, der styrker deres demokratiske dannelse.
4.
Samarbejd med lokale aktører i området: Fx biblioteker, skoler, lokaludvalg mm. Det giver Ungerådet mulighed for at blive en central aktør, der er til gavn for andre unge i bydelen.
5.
Samarbejd med civilsamfundsorganisationer, der kan bidrage med kompetenceudvikling: De unge skal klædes på til deres demokratisk dannelse. Arbejd med kompetenceudvikling gennem handlingsorienterede metoder og workshops, der giver de unge redskaber og selvtillid til at handle som aktive medborgere.

Vi håber, at vi med denne guide kan videregive vores erfaringer, så vores arbejde med Ungerådene kan være til inspiration for andre klubber. Vi står altid til rådighed for sparring og vidensdeling, så vi hilser alle henvendelser velkomne. Vi kan blive ved med at lære og gøre os nye erfaringer, hvorfor inputs og gode råd er yderst velkomne.

Henrik Scharkinger Larsen,
Pædagogisk Konsulent, Børne- og Ungdomsforvaltningen: henssch@kk.dk
Christian Roikjær,
Leder i Klub Kvisten: chroik@kk.dk
Rune Rohlin Madsen,
Pædagogisk Projektkoordinator, Klub Smedetoften, Bispebjerg: FG71@kk.dk
Emilia Lind,
Pædagogisk projektkoordinator, NBS4 – Fritidscenter Bispebjerg Nord: emilia@nbs4.dk
Rikke Hove Bæk,
Projektleder, Mellempøkeligt Samvirke: rho@ms.dk

Ulighed i verden. Det er problemet. Derfor bringer vi mennesker sammen for at skabe fællesskab og forandring. Sammen med ActionAid kæmper vi i 45 lande for at styrke menneskerettigheder og udrydde fattigdom.

www.ms.dk

[@ActionAidDK](https://twitter.com/ActionAidDK)

[Mellemfolkeligt Samvirke](https://www.facebook.com/MellemfolkeligtSamvirke)

[MellemfolkeligtSamvirke](https://www.instagram.com/MellemfolkeligtSamvirke)

**MELLEMFOLKELIGT
SAMVIRKE** **act:onaid**